

KYSYMYSLOMAKE

Valintakoekirjat: Niemi P., Keskinen E. (toim.): Taitavan toiminnan psykologia, Psykologian laitos, 2002.

Revonsuo, Lang, Aaltonen (toim.): Mieli ja Aivot, Kognitiivinen neurotiede, luvut 2-17 ja 20-21 ja 25. Kognitiivisen neurotieteen tutkimusyksikkö, 1996 tai uudempi painos.

Nummenmaa Lauri: Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät, luvut 1-13, Tammi 2004, 1. tai uudempi painos.

Tehtävänäsi on arvioida, onko esitetty väite valintakoekirjan perusteella oikein vai väärin. Vastaa kirjoittamalla rasti valitsemaasi kohtaan vastauslomakkeelle.

Vastausvaihtoehdot ovat:

varmasti oikein

oikein

en tiedä

väärin

varmasti väärin

Pisteitä saat seuraavasti

Väittämä on valintakoekirjan mukaan	oikein	väärin
Sinun valintasi	pisteet	
varmasti oikein	+2	-2
oikein	+1	-1
en tiedä	0	0
väärin	-1	+1
varmasti väärin	-2	+2

1. Hippokampuksen ja temporaalilohkojen sisäosien vauriosta kärsivät amnestiset potilaat suoriutuvat huonosti episodista muistia mittaavissa testeissä, mutta pärjäävät hyvin semanttista tietoa vaativissa tehtävissä.

2. MacKayn puheen oppimisen teoriassa priming-vaikutuksilla selitetään sitä, kuinka kokenut taitaja voi toteuttaa ennalta suunniteltuja toimintajaksoja niin nopeasti.

3. Yksisuuntaisessa varianssianalyyssissa Fisherin F -suhde ilmoittaa riippuvan muuttujan aiheuttaman varianssin suhteen virhevarianssiin.

4. Aggressiiviset lapset perustavat tulkintansa tilanteesta tarinan lopussa esitettyyn informaatioon, mutta jättävät kuvitellun vuorovaikutustilanteen alussa esiintyvät vihjeet huomiotta.
5. Greenbergin (1993) mukaan minuus on kokonaisuus, jossa on sekä välitön kokemuksellisuus että arvioiva, toimintaa säätelevä puoli.
6. Baddeleyn työmuistimallissa keskusyksikkö vastaa kahdesta yhtäaikaisesta toiminnasta vain silloin, kun molemmat toiminnat edellyttävät kontrolloitua, ei-automaattista toimintaa.
7. PET-kuvauksissa käytetään radioaktiivisesti merkittyä dopaa, nikotiinia ja flumatseniilia vastaavasti presynaptisen dopamiinijärjestelmän, kolinergisen järjestelmän ja bentsodiatsepiinireseptoreiden tutkimiseen.
8. Eksperttien säilömuisti on ei-ekspertteihin verrattuna laajempi.
9. Aineistossa on kymmenen muuttujaa ja kaksikymmentä tilastoyksikköä. Tällöin aineistossa on 200 havaintoa.
10. Lapsen asemaan ryhmässä on vaikea vaikuttaa sosiokognitiivisin interventioin.
11. Keskeinen osa vuorovaikutusasiantuntijan työstä perustuu työtilanteiden oikeaan fyysiseen havaitsemiseen.
12. Ideationaalinen apraksia on käsitteellisen järjestelmän häiriö, jossa potilas ei saa kiinni liikkeitä ohjaavasta suunnitelmasta. Kompleksisten liikesarjojen suorittaminen ei onnistu, vaikka yksittäiset sarjan osat onnistuvat.
13. Ei ole selkeätä näyttöä siitä, että muistissa olevat tiedolliset representaatiot muodostaisivat hierarkioita.
14. Jos mittaukset on alun perin suoritettu suhdeasteikolla, on mittaustulokset myöhemmin mahdollista muuntaa järjestysasteikolle.
15. Ristiriitaisessa asemassa olevat lapset saavat tovereiltaan paljon ”pidän vähiten - mainintoja”, mutta vain vähän ”pidän eniten” –mainintoja.

16. Mahoneyn (1990) mukaan dereflektiivisyys tarkoittaa oman toiminnan jatkuvaa neuroottista tarkkailua.
17. Verrataan yksisuuntaisella varianssianalyysillä neljän viidenkymmenen suuruisen ryhmän keskiarvoja toisiinsa. Havaitaan, että $s_{dependent}^2 = 4.5$ ja $s_{error}^2 = 2$.
Lisäksi tiedetään, että tämän tutkimusasetelman vapausasteilla F -jakauman kriittinen arvo on 2.65. Tulos tukee hypoteesia "kaikkien ryhmien keskiarvot ovat samansuuruisia".
18. Baddeleyn työmuistimallissa fonologisen taltion informaation säilytyskapasiteetti on noin seitsemän sanaa riippumatta sanojen pituudesta.
19. Striatum liittyy proseduraaliseen muistiin; striatumiin liittyvissä sairauksissa kuten Huntingtonin taudissa on todettu heikentymistä proseduraaliseen oppimiseen liittyvissä tehtävissä.
20. Jos populaation varianssi pysyy vakiona, keskiarvon keskivirhe kasvaa, kun otoskoko pienenee.
21. Reschlyn ja Greshamin mallissa sosiokognitiiviset taidot on kuvattu yhtenä sosiaalisen kompetenssin osa-alueena.
22. Täydentävä tunnereaktio tarkoittaa psykoterapeutin osoittamaa ymmärrystä potilaan tilanteeseen.
23. t -jakauman odotusarvo riippuu vapausasteiden lukumäärästä.
24. Lauseen ymmärtämistapahtuma toteutuu kahdessa vaiheessa: ensin lause jäsennetään kieliopillisiin osiinsa ja sitten edetään semanttiseen tulkintaan.
25. Alzheimerin taudissa esiintyy solukatoa ja välittäjäainehäiriöitä erityisesti toiminnan ohjausta toteuttavassa otsalohkon aivokuoressa, kun MS-taudille on olennaista keskushermoston valkean aineen vaurioituminen.
26. Yllättymistä ilmiönä voidaan käyttää tutkittaessa toimijalla käytössä olevia sisäisiä malleja.
27. Otosvarianssi voi myös joissain tapauksissa olla negatiivinen.
28. Denhamin ja Holtin tutkimus osoitti, että alle kouluikäisillä lapsilla sosiaalinen käyttäytyminen ennusti sosiaalista statusta eikä päinvastoin.

29. Verrataan yksisuuntaisella varianssianalyysillä kolmen kymmenen hengen suuruisen ryhmän keskiarvoja toisiinsa. Tällöin yhteisvapausasteiden lukumäärä on 27.
30. Kokeneilla lukijoilla työmuistin merkitys on sanantunnistuksessa keskeinen.
31. Kaksoisdissosiaatio tarkoittaa sitä, että esim. aivohalvauspotilaalla on selkeästi havaittavissa toiminnan heikentyminen sekä toiminnassa A että toiminnassa B.
32. Automatisoituneet prosessit ovat luonteeltaan erityisen joustavia.
33. F-jakauman odotusarvo on aina 1.
34. Kiusaamista sivusta seuraavien lasten käyttäytyminen ei juurikaan vaihtele koululuokasta toiseen, vaan erot ovat yksilöiden välisiä ja selittyvät lasten asenteilla.
35. Metakommunikaatio tarkoittaa Safranin ja Muranin (2000) mukaan terapiasuhteen ongelmien käsittelyä.
36. Motorisen toiminnan rakenteellisen järjestäytymisen mallin (Requin) mukaan valmistautumisprosessi liikkeeseen alkaa assosiatiiviselta aivokuorelta mutta kiertää pikkuaivojen ja basaaliganglioiden kautta motoriselle aivokuorelle.
37. Jos $g_1 > 0$, niin jakauma on terävähuippuinen.
38. Luonteeltaan epäjatkuvat taidot vastustavat unohtamista erittäin hyvin.
39. Sosiaalisten taitojen pienryhmäinterventioissa tulisi aina muodostaa mahdollisimman homogeenisia, samankaltaisista lapsista muodostuvia ryhmiä.
40. Reflektio tarkoittaa tilannetta, jossa asiantuntija oman kokemuksensa pohjalta kertoo, millaisia tunteita jossakin vuorovaikutustilanteessa voi aktivoitua.

41. Poimitaan viiden hengen populaatiosta viisi erilaista neljän hengen suuruista otosta. Näiden keskiarvot ovat 6, 2, 3, 5 ja 4. Täten voidaan päätellä, että populaation keskiarvo on 5.

42. Andersonin taitavan toiminnan teoriassa keskeinen tarkastelun kohde on, miten proseduraalinen tieto muuttuu deklarativiseksi.

43. Herätevasteissa esiintyvät lyhytviiveiset (alle 100 ms) endogeeniset komponentit heijastavat ärsykkeen ominaisuuksia kuten kesto, taajuutta, voimakkuutta.

44. Reflektiivisesti toimiva asiantuntija voi tarkastella muun muassa työtoimintansa kohdetta, suhdettaan työn kohteeseen sekä käyttämiään työvälineitä.

45. Tarkastellaan perusjoukkoa $E=\{a,e,t,g,h,z,k,q\}$ sekä joukkoja $c=\{e,g,t,h,z,q\}$ ja $d=\{e,t,g,z\}$. Tällöin $\bar{d}=\{q,h\}$.

46. Se, että saa halutessaan toiset puolelleen, on yksi sosiaalisen älykkyyden osa-alue Kaukiaisien ym. mukaan.

47. Baddeleyn työmuistimallin mukaan kaikki puheen muodossa esitetty informaatio pääsee automaattisesti fonologiseen taltioon.

48. Ikään liittyvä kognitiivinen heikkeneminen on sisällytetty DSM-IV kriteereihin ja sitä käytetään alkavan dementian diagnostiikassa.

49. Toimintaa ohjaavat sisäiset mallit virittävät ympäristön vihjeitä.

50. Verrataan kahden riippumattoman otoksen keskiarvoja toisiinsa riippumattomien otosten t-testillä. Havaitaan, että $t(80) = 4.45$, $p < .01$. Tulos tukee hypoteesia "jakaumien keskiarvot eivät poikkea toisistaan".

51. Flavellin (1987) mukaan metakognitiivinen tietoisuus tarkoittaa tehtäväsuoritukseen liittyvää tietoisuutta omasta kognitiivisesta toiminnasta.

52. Fonologinen taltio on toisarvoisessa asemassa virkkeiden ymmärtämisessä.

53. Piirreverkkomallien mukaan kahden käsitteen välisen yhteyden löytymisen nopeus heijastuu herätevasteiden N400-aallossa. Mitä suurempi aalto on, sitä lähempänä toisiaan käsitteet ovat.

54. Mentaalinen harjoittelu soveltuu erityisesti assosiatiivisen taidon oppimisvaiheen harjoitusmenetelmäksi.

55. Jakaumassa on havainnot 9,2,3,4,5,6,3,7,5,7,8. Luku 3 on siten jakauman moodi.

56. Artikulatorisen ehkäisemisen avulla on selvitetty sanojen pituuden vaikutusta fonologisen taltion toistomekanismiin.

57. Pitkälle automatisoituneen toimintaa ohjaavan sisäisen mallin käyttäminen edellyttää toimintavaatimusten pysymistä vakioina.

58. Tilastollisessa testaamisessa havaitaan, että p -arvo on .05. Tämä tarkoittaa sitä, että vaihtoehtoinen hypoteesi on asetettu oikein 5%:n todennäköisyydellä.

59. Muualta saatavalla (extrinsic) palautteella viitataan sellaiseen palautteeseen, jota oppija voi saada itsensä ulkopuolelta vastakohtana sisäiselle palautteelle.

60. Säilömuistin sisällöt vaikuttavat työmuistin toimintaan.